

ДЕТСКА ГРАДИНА № 9 „ПЛАМЪЧЕ” – СО РАЙОН „ОВЧА КУПЕЛ”
гр. София – 1362, кв. Суходол, ул. „Овчо поле” № 16, тел.– 02/920 43 13
e-mail: info@dg-9.eu; www.dg-9.eu

УТВЪРЖДАВАМ: П
МАРИАНА БЪЧВАРОВА
ДИРЕКТОР НА ДГ № 9 „ПЛАМЪЧЕ”
със ЗАПОВЕД №РД14-1191-04/15.09. 2021 г.

СЪГЛАСУВАЛ: П
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ОБЩЕСТВЕН СЪВЕТ
МАРГАРИТА ЦВЕТАНОВА

ПРОГРАМА
ЗА
ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО
И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват в предучилищното образование под различни форми в съответствие с определения в Наредба № 13/21.09.2016 г. на МОН държавен образователен стандарт.

Съгласно чл.5.(1) от Наредба № 13/21.09.2016 г. на МОН - в предучилищното образование гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват във всички възрастови групи:

1. интегрирано в обучението по образователните направления;
2. интегрирано в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие;
3. като самостоятелно образователно направление, когато иновативна или авторска програмна система предвижда това.

(2) Начините и формите на осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование за различните възрастови групи се определят в програмната система на детската градина.

ПРИОРИТЕТИ

1. Формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано с придобиването на първоначални знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на всеки негов член.
2. Развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
3. Формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
4. Усвояване на знания за различни културните ценности, за основни характеристики на интеркултурните отношения.

ЦЕЛИ

I. ИЗГРАЖДАНЕ НА АКТИВНА ЛИЧНОСТ

ПОДЦЕЛИ:

Детето да:

1. разбира общочовешките ценности и участва по отговорен за себе си начин в живота на социалната общност;
2. знае своите права и задължения;
3. зачита и се съобразява с правата на възрастни и връстници от общността;
4. познава и уважава различията във физически и духовен аспект;
5. взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
6. изразява обосновано и критично своето мнение;
7. взема самостоятелни решения и развива способности за целеполагане, посилни за възрастта;
8. носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;

9. се стреми към поддържане здравословен начин на живот;
10. познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на околната среда;

II. НАЧИНИ И ФОРМИ НА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. В процеса на придобиване на познания в:
  - 1.1. Основните форми на педагогическо взаимодействие
  - 1.2. Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие
  - 1.3. Дейностите по интереси
  - 1.4. По проекти - Възпитание на ценности чрез образователни теми; „Децата в света на народните обичаи, традиции и обреди“; „Спорт за децата в детските градини“; Иновативна обучителна технология за здравословно хранене на децата в предучилищно и начално образование - HealthEDU; Спортни празници и др.

III. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ ЗА ПОДКРЕПА НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА РИТУАЛИ

1. Ежегодно тържествено откриване на учебната година.
2. Връчване на удостоверение за завършване на задължителна подготвителна група - 6 г.
3. Грамоти за родители, допринесли за развитието на общността през целия срок на обучение - от първа до подготвителна група.
4. Кът на знамената - национално, на европейския съюз, на детската градина.
5. Тържествено отбелязване на национални празници, на дните на национални герои и будители, деня на детето.
6. „Работилница с родители“ - преди Ден на християнското семейство; преди Коледа; преди пролетните празници; преди Великден.

7. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА СИМВОЛИ И ДРУГИ ОТЛИЧИТЕЛНИ ЗНАЦИ

Символи на ДГ № 9 „Пламъче“: знаме и химн

Лого: изображение на „пламъче“;

Почетна грамота: за деца и за родители;

Фланелки с логото на детската градина при участие в различни изяви;

IV. ПОДКРЕПА НА ИНИЦИАТИВНОСТТА И УЧАСТИЕТО НА ДЕЦАТА ЧРЕЗ ПОДХОДЯЩИ ЗА ВЪЗРАСТТА ИМ ПРАКТИКИ

1. Провеждане на благотворителни акции за деца в неравностойно социално положение.
2. Организиране и участие в благотворителни концерти в помощ на болни и/или пострадали в инциденти деца.

3. Съдействие за подпомагане на благородни инициативи-събиране на употребявани батерии; капачки и др.
  4. Интернет страницата на детската градина да предоставя информация за участие на децата в различни изяви.
  5. Организиране на празници и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските културните дати и празници.
  6. **Подкрепящи здравето:** 8 ноември – Европейски ден на здравословното хранене; 17 май - Национален Ден на спорта; 31 май - Световен Ден без тютюнопушене;
  7. **Подкрепящи толерантността:** 16 ноември - Международен Ден на толерантността
  8. **Подкрепящи социалната чувствителност:** 18 ноември - Световен Ден в памет на жертвите на катастрофи
  9. **Подкрепящи правата на човека:** 02 април - Международен ден на Детската книга; 01 юни - Международен Ден на детето
- Подкрепящи опазването на околната среда: **22 март - Световен ден на Земята (водата)**

V. ПОДКРЕПА ЗА МУЛТИКУЛТУРНАТА СРЕДА

На ниво ДГ/група да се организират дейности, свързани с успешното интегриране на деца от малцинствените групи или други етноси при наличие на такива.

ДЕЙНОСТИ

В различни форми се реализират дейности насочени към:

1. патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие;
2. толерантността и интеркултурния диалог;
3. безопасност на движението по пътищата;
4. защита на населението при бедствия и аварии и оказване на първа помощ;
5. превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
6. поведение при терористична заплаха;

VI. ИНТЕГРИРАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНИ ЦЕЛИ ЧРЕЗ ФОРМИТЕ ЗА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

1. Повишаване качеството на образованието чрез оптимално използване на наличните ресурси, включително ИКТ.
2. Поставяне на детето в центъра на цялостната педагогическа дейност, в отговорна активна позиция при овладяване на знанията, формиране на различни компетенции и развитие на умения за учене през целия живот.
3. Създаване на условия за позитивна образователна среда.
  - 3.1. реализиране на качествен възпитателно-образователен процес чрез създаването на интерактивна среда;
  - 3.2. ефективно използване на заобикалящата среда, като средство за формиране у децата на емоционално-познавателно отношение към заобикалящия ги свят - семейството,

другите деца, природата и не на последно място към самия себе си;

3.3. прилагане на модели на работа с деца в мултикултурна среда и на деца със СОП.

Приложение № 1 към чл.14, ал.2, т.1

РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ	
Област на компетентност	Знания, умения и отношения в резултат на обучението на детето
Междупersonностни отношения	<ul style="list-style-type: none"> ➤ описва и обяснява различните роли в семейството и правата и отговорностите, свързани с тях; ➤ има положително отношение към сътрудничество с другите в съвместни дейности; ➤ умее да изразява подходящо чувствата си, да заявява своите нужди и желаниа, да споделя проблеми и да търси помощ
Социална среда	<ul style="list-style-type: none"> ➤ има позитивно отношение към празниците в семейството като средство за съхраняване на духовната връзка между поколенията; ➤ ориентира се в символиката и ритуалността на най-популярните български празници
Права на човека	<ul style="list-style-type: none"> ➤ описва отношение и поведение на възрастни и деца, което нарушава правата; ➤ прави самооценка на поведението си и разбира последиците от нарушаването на правилата в отношенията
Демократично гражданство	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ориентира се в различието между „гражданин на Република България“ и „жител на град...“
Идентичности и различия в	<ul style="list-style-type: none"> ➤ определя националната си идентичност
Власт, политика и демократични ценности	<ul style="list-style-type: none"> ➤ разпознава местните органи за ред и сигурност и има представа за тяхната дейност, свързана със спазването на правата на децата
Социална политика, справедливост и солидарност	<ul style="list-style-type: none"> ➤ проявява конкретни актове на солидарност при решаване на групови задачи и игри; ➤ разбира необходимостта от правила при общуването с околните; ➤ може да обяснява своите постъпки, като ги свързва с правила и ценности

РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ	
Област на компетентност	Знания, умения и отношения в резултат на обучението на детето
Психично здраве и личностно развитие	<ul style="list-style-type: none"> ➤ осъзнава собствената си ценност и уникалност и тази на другите хора;
Физическо развитие и дееспособност	<ul style="list-style-type: none"> ➤ назовава основни части на човешкото тяло; ➤ показва положително отношение към развиване на двигателни качества, сила и издръжливост
Превенция на употребата на психоактивни вещества	<ul style="list-style-type: none"> ➤ познава и назовава предмети и вещества, забранени за деца
Безопасност и първа помощ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ назовава нещата (предмети, дейности, поведения), които са опасни в обкръжаващата среда; ➤ умее да търси и намира помощ, когато има нужда от нея
Сексуално здраве и сексуално преносими инфекции	<ul style="list-style-type: none"> ➤ има положително отношение към собственото си тяло; ➤ има представа за своя пол; ➤ има елементарни представи за разликата между половете
Лична хигиена	<ul style="list-style-type: none"> ➤ демонстрира основни хигиенни навици; ➤ проявява елементарни умения за спазване на здравословен дневен режим; ➤ разбира значението на хигиенните навици за здравето; ➤ познава и описва хигиенни навици за поддържане на здравето на зъбите и устната кухина
Хранене	<ul style="list-style-type: none"> ➤ обяснява значението на храната като източник на енергия за ежедневното функциониране, порастването и развитието; ➤ има представа за полезни и вредни храни;

РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ	
Област на компетентност	Знания, умения и отношения в резултат на обучението детето
Вода, почва, въздух	➤ описва значението на водата, почвата и въздуха за живота на хората, животните и растенията
Енергия и климат	➤ има представа за естествените източници на енергия; ➤ описва познати климатични промени
Биологично разнообразие	➤ има представа за многообразието от растителни и животински видове;
Потребление и отпадъци	➤ умее да поддържа чистотата в близката среда и разбира нейното значение
Общество и околна среда	➤ познава правила за опазване на околната среда; ➤ описва въздействието на някои човешки дейности върху

РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ	
Област на компетентност	Знания, умения и отношения в резултат на обучението детето
Културни идентичности	➤ усвоява знания за празници и обичаи, традиционни за различни културни общности у нас
Културна осъзнатост	➤ разпознава културни различия в игрова, познавателна и приложно-продуктивна дейност; ➤ сравнява норми на поведение в културно различен битов и празничен контекст; ➤ преживява чрез игрова дейност значимостта на традиции, обреди и обичаи, характерни за неговата/нейната културна общност
Културни различия, толерантност и конструктивни взаимодействия	➤ отнася се толерантно към прояви на културни различия; ➤ развива базови умения за общуване в процеса на игрова дейност в мултикултурна среда; ➤ уважава и цени национални символи и ритуали
Интеркултурно образование и права на човека	➤ притежава базови представи за правата на детето